

Adrem

Nummer 7

Juli 2020

“Succulenta”

Afdeling “De Achterhoek”

Opgericht september 1975

Verenigingsavonden:

Iedere tweede donderdagavond van de maand in "**Kruidenhof te Mal-lum**" In Eibergen.
Aanvang 20 00 uur.

Contributie:

Lidmaatschap € 15,00 per jaar. Te voldoen op bankrekeningnummer IBAN NL09RABO0356715841 t.n.v. Cactusvereniging "De Achterhoek".

Naast de contributie voor de afde-ling, moet er ook nog € 27,00 con-tributie aan de landelijke vereniging "**Succulenta**" betaald worden.

Redactie:

Henk Viscaal.

Informatie:

Voor informatie over de vereniging kunt u op de hiernaast staande adressen terecht, of op de vereni-gingsavonden zoals hierboven vermeld staat.

Bestuursleden:

Voorzitter:

H.W. Viscaal,
Brinklaan 31,
7261 JH Ruurlo.
0573 452005

Secretaresse:

A. Heijnen,
Kuipersweg 9,
7107 BC Winterswijk.
0543 564314

Penningmeester:

D. Hoogstraten,
Rozenkamp 8,
7151 VN Eibergen.
0545 472778

Leden:

T. Welman,
Julianastraat 17,
7161 CP Neede.
0545 295813

J. Hardiek,
M. Krusemanstraat 122,
7513 HM Enschede.
053 4301499

Adrem

JAARGANG 40 NO 7 JULI 2020

WAT ER WEER ALLEMAAL AAN DE HAND WAS

Voeg de hitte van de laatste dagen bij de corona en je hebt alle ingrediënten die nodig zijn om binnen te blijven. De mensen die wij spreken zijn het er allemaal over eens; je mist mensen, en vooral diegenen die je dierbaar zijn, om gezellig mee om te gaan. Nu voel ik mijzelf beslist niet als een risicomens maar toch moet je daar wel rekening mee houden.

Een aantal dingen van het verenigingsleven mis ik absoluut niet, maar er zijn ook die leuke dingen die je heel langzaam wel gaat missen. Ik zou bijvoorbeeld best wel weer eens met mensen van gedachte willen wisselen over onze hobby.

Zoals het er nu voor staat zou het best wel kunnen gebeuren dat we elkaar in september weer zien in de Kruidenhof. Hoe we de anderhalve meter nog op moeten lossen zien we dan wel. Misschien komt die regel wel helemaal te vervallen. De tijd zal het leren.

Ondanks de hitte hebben de planten in de kas het goed overleefd en in het stukje dat Tonnie de Rijke schreef voor het komende nummer voor Succulenta, stond te lezen dat hij het scherm van planten niet nodig vond omdat er in de natuur ook niemand met een schermdoekje klaar staat bij te felle zonnenschijn. Wel waait het daar altijd, dus een goede luchtstroom is van levensbelang. Zo zie je maar dat er altijd wel weer wat te leren valt.

Mijn planten hebben zich weinig van de warmte aangetrokken, sterker nog ik heb nog nooit zo'n overweldigende en rijke bloei gehad als dit jaar. Ook ik ben een van die mensen die niet schermt. Slechts een plant is er slecht aan toe maar dat krijg je wanneer je bij zulke extreme temperaturen gaat verpotten.

Wat mijn zaailingen betreft; ik heb nog nooit zo'n goed jaar gehad. Dit houdt in dat ik binnenkort met een gigantisch ruimtegebrek te kampen krijg. Had ik echter een grotere kas gehad dan was ik naar die ruimte gaan zaaien en had ik voor hetzelfde probleem gestaan.

H.V.

PLANT VAN DE MAAND

COPIAPOA SPEC. ESMERALDA

Het gemak van spec. als tussenvoegsel bij een geslachtsnaam en vaak de naam van de vindplaats is een hint om later in de literatuur de goede naam bij de plant te zoeken.

Esmeralda duidt op de ruines van een mijn waar het koper, dat in de omgeving gedolven werd, heen bracht. Deze gegevens komen uit het boek van Schulz uit 1996.

In 2006 heeft hij dezelfde streken in Chili weer bezocht en zoveel mogelijk dezelfde locaties gefotografeerd met de planten

die daar 10 jaar geleden ook voor kwamen. Mijn hoop dat het hier afgebeelde exemplaar dan *Copiapoa esmeraldana* zou zijn werd hierdoor de bodem ingeslagen. In het nieuwe boek is het weer een spec. geworden, maar nu *C. spec. Guanillos*.

Een zoektocht op het internet naar de plant die hier afgebeeld is levert verschillende resultaten op. Zoals iedereen wel weet is het razend moeilijk om op het internet die afbeelding te vinden die bij de door mij gefotografeerde plant past. Ik blijf natuurlijk zoeken, maar wanneer je natuuroppnames ziet van planten die dezelfde naam dragen dan zijn de verschillen wel erg groot met mijn exemplaar. Volgens Hunt moet het trouwens *Copiapoa humilis* zijn. Maar in zijn New Lexicon gebruikt hij toch ook weer de naam *C. esmeraldana*. Om de verwarring niet al te groot te maken wil ik hier de gegevens van de plant op een rij zetten zodat u zelf kunt bepalen; is hij het

nu wel of niet. Een bolvormige plant met een knolvormige wortel met een vernauwde hals. Ze kunnen hele zoden vormen.

Groenachtig bruin met een 13 - 16 ribben. 6 - 8 tot 1 cm lange randdoorns en 3 - 4 middendoorns die 1 - 2 cm lang zijn. De bloemen zijn geel en 3 - 3,5 cm groot. De zaden zijn zwart.

Al snuffelende ben ik tot de conclusie gekomen dat mijn plant zeer waarschijnlijk *Copiapoa humilis* genoemd moet worden.

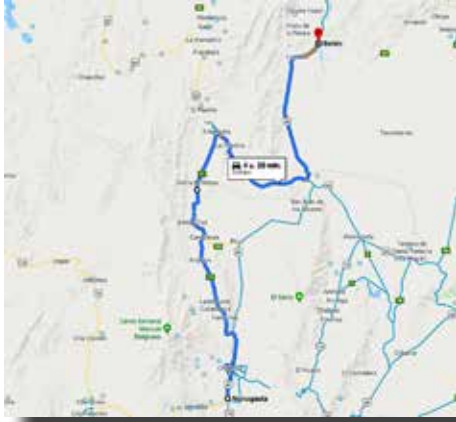
H.V.

FOTOGALERIJ

EEN DAGJE ARGENTINIË

NONOGASTA - BELÉN

Zoals we gisteravond hadden afgesproken ontbijten we deze morgen bij het restaurant bij het busstation. Een drukte vanjewelste met al die komende en gaande mensen. Goed ontbijt en dan kunnen we er weer tegen. Nog even wat geld uit de muur gehaald, getankt en dan op weg. We rijden tot voorbij Chlecito en gaan daar voorbij een rode poort het veld in. Hier vallen direct de bloeiende tri-chocereussen op. Schitterende, grote witte bloemen. Maar ook echinopsissen, gymno's, tephro's en schijfcactussen staan hier volop. Weer zo'n plek waar de ene plant nog mooier is dan de ander. Daarom alles wat er voor de lens komt gefotografeerd en thuis maar kijken wat het geworden is. Genieten is hier troef. Voorbij Famatina rijden we door een kloof en evenals alle voorgaande kloven is ook dit weer een adembenemend schouwspel. Dit is trouwens iet waar je nooit genoeg van kunt krijgen. Ook al zijn het maar bergen; deze schoonheid kent zijn weerga niet.

Wanneer we door de kloof zijn, begint er een laagvlakte. Wanneer we bijna aan het eind van deze laagvlakte zijn gaan we het veld weer in.

Ook hier weer de bekende schijfcactussen, tephro's, echinopsissen, 3 soorten gymnocalycium, een *Stetsonia coryne* en een *Cereus aethiops*. Voorwaar geen slechte oogst. Ook hier is het weer genieten en zoals bij al die andere vorige plekken raak je ieder begrip voor tijd kwijt. De weg naar Tinogasta die we nu volgen is voor een gedeelte onverhard. Op zich geen bezwaar en je kunt er goed opschieten.

In Tinogasta hebben we aan de zocalo gegeten. Daarna gaan we op zoek naar de 60. Hiervoor hebben we een aantal keren rond moeten rijden want je komt nogal een verkeerd uit met al die eenrichtingswegen die ze hier in de wat grotere steden hebben.

Nadat we de afslag gevonden hebben gaan we na een eindje rijden weer het veld in. En ook hier vinden we weer de al bekende soorten die we hiervoor ook al gevonden hebben. Toch blijft het iedere keer weer een belevenis om planten te vinden. Ook hier moeten we de tijd weer in de gaten houden, want we moeten in Belén ook nog een hotel voor de komende nacht zien te vinden.

Met de telefoon van Gijs er bij vinden we al snel een hotel in Belén. Het is hotel 'Angelica' geworden.

H.V.

PUZZEL

1	2		3	4		5		6	7		8		9	10
11			12		13			14		15			16	
		17					18					19		
20	21			22		23			24		25			
26			27					28					29	
30		31			32		33			34		35		
36				37					38					
	39		40			41		42			43		44	
45					46					47				
		48		49			50		51			52		53
54	55					56					57			
58			59		60			61		62			63	
64		65					66					67		
68				69		70			71		72			
73								74					75	

HORIZONTAAL

1 tegenvaller, 5 telwoord, 8 ontspanning, 11 Frans lidwoord, 12 vette substantie, 14 schrijfgerei, 16 ongeveer, 17 slotwoord, 18 eikschiller, 19 medewerker aan een universiteit, 20 tijdsmeting, 22 dunne, 24 verdienste, 26 ten name, 27 vogel, 28 volk van pygmeeën, 29 maanstand, 30 rivier in Spanje, 32 volk in Azië, 34 plaats in Zweden, 36 landbouworganisatie, 37 rivier in Duitsland, 38 plaats in de VS, 39 lusthof, 41 titel, 43 verharde huid, 45 gezonken schip, 46 lekkernij, 47 grondsoort, 48 ontkenning, 50 mondwater,

VERTICAAL

1 muzieksymbool, 2 voorzetsel, 3 familielid, 4 open plaats in een stad, 5 voorzetsel, 6 boom, 7 darmspoeling, 8 heilige, 9 edoch, 10 bergplaats, 13 plotseling, 15 insect, 17 voertuig, 18 water in Friesland, 19 landbouwproduct, 21 weegschaal, 23 plaats in Zwitserland, 25 Italiaans kunstenaar, 27 vogel, 28 twee, 31 plaats in Zwitserland, 33 plaats in Spanje, 35 onderzetter, 37 voorzetsel, 38 bijwoord, 40 plaats in België, 42 plaats in Twente, 44 plaats bij Beekbergen, 45 betogen, 46 de onbekende, 47 klasse, 49 schoeisel voor

52 hard, 54 doorgang, 56 dandy, 57 landbouwproduct, 58 maanstand, 59 plaats in Noorwegen, 61 groot, 63 voegwoord, 64 meisjesnaam, 66 waterdruppel, 67 engels telwoord, 68 plaats in Gelderland, 69 vreemde titel, 71 biersoort, 73 plaats op de Veluwe, 74 substraat, en dergelijke

skateboards, 51 plaats in Ghana, 53 renderend, 55 dorp in Griekenland, 56 chemisch element, 57 sado-masochisme, 60 telwoord, 62 hetzelfde, 65 ontkenning, 66 de oudere, 77 voegwoord, 70 voegwoord, 72 muzieknoot

Onder de inzenders van de goede oplossing van de puzzel wordt een plantje verloot.

TWEE HOBBY'S GEMAKKELIJK TE COMBINEREN

Ook deze maand weer drie mooie inheemse planten.

Als eerste de bosorchis (*Dactylorhiza fuchsii*) uit de familie van de orchideeën (*Orchidaceae*).

Deze mooie plant kan tot 50 cm hoog worden en komt voor op droge tot licht vochtige lichte kalkrijke bossen. In Heukels flora van Nederland staat dat het een ondersoort is van de gevlekte orchis (*Dactylorhiza maculata*). De roze soms witte bloemen verschijnen van mei tot in juli. Er komen vaak kruisingen voor met diverse andere soorten *Dactylorhiza*. *Dactylorhiza* is afgeleid van het Oud Griekse *dactylus* wat teen of vinger betekent en *rhiza* wat wortel betekent. Dit staat op de vinger vormige wortelknol van deze soorten.

De tweede deze maand is de bosboterbloem (*Ranunculus polyanthemus* subsp. *nemorosus*) uit de ranonkelfamilie (*Ranunculaceae*). Deze ondersoort staat op Rode lijst als zeer zeldzaam en afnemend.

De plant komt in Nederland alleen voor rond Nijmegen en in Zuid-Limburg. De plant is wettelijk beschermd sinds 2017. De plant kan tot 90 cm hoog worden. De plant komt voor op licht beschaduwde tot zonnige op vrij droge tot vochtige tot natte, vrij voedselarme, matig zure tot neutrale grond.

Ranunculus is het verkleinwoord van het Latijnse *rana* wat kikker betekent. *Polyanthemus* betekend veel bloemig en *nemorosus* betekent van de bossen.

De laatste plant deze maand is de roggelelie (*Lilium bulbiferum* subsp. *croceum*) uit de liefamilie (*Liliaceae*). Weer een plant die op de Rode lijst staat als zeer zeldzaam. Deze tot 90 cm hoge plant heeft oranje bloemen van juni tot

juli. Ondergronds heeft hij een 5 cm grote eivormige bol met broedbolletjes. De plant kwam voor in roggevelden , nu zeldzaam in bermen en open plekken in bossen vooral in Noord en Oost-Nederland. Hier en daar staat hij nog in tuinen van na kweek van de oorspronkelijke planten. Lilium is mogelijk afgeleid van het Keltisch li wat wit betekent of van het Griekse leiros wat glad betekent. Bulbiferum betekent bolletjes en croceum betekent safranachtig.

Dat was het weer deze maand . Er zal wel geen vakantie in zitten deze maand maar ik vemaak me wel
Hopelijk tot snel.

Jur

Aloe ferox met Tulbaghia

TOCHT OVER DE N2 DOOR DE OVERBERG

Een van de dagtochten voerde door het district Overberg. Het district, dat ten oosten van Kaapstad achter de Hottentots-Hollandbergen ligt, aan de Indische Oceaan, was in de tijd van de VOC moeilijk bereikbaar. Nu kun je over de goed begaanbare N2 en de Sir Lowry's pas van Kaapstad naar de Overberg. Het weidse landschap is heel afwisselend, velden o.a. begroeid met fijnbos en altijd de contouren van blauwe bergen op de achtergrond. In het district is kort geleden na een brand een protea gevonden waarvan men dacht dat die was uitgestorven. Zaden kunnen na een brand beter kiemen. Bij protea zijn mieren verantwoordelijk voor de verspreiding. De zaden hebben een geleilaagje dat aantrekkelijk is voor mieren. Zij slepen de zaden mee naar het nest. In natuurreservaten worden gecontroleerd velden fijnbos afgebrand. Het vuur is een belangrijk element om te zorgen dat er nieuwe planten groeien. Vooral knol- en bolgewassen zijn hierbij gebaat. De Overberg is ook

een belangrijk landbouwgebied voor fruit (vooral appels), graan en in de winter koolzaad. Op de korenvelden zie je regelmatig blauwe kraanvogels, de nationale vogel van Zuid-Afrika. Ook is hier veel veehouderij, voornamelijk koeien en merinosschapen. De schapen foerageren in rijen zodat de kop van het ene schaap door een ander schaap uit de zon wordt gehouden. De koeien die dit kunstje van de schapen hebben afgekeken grazen nu ook in rijen. Midden tussen de koolzaadvelden stoppen we bij Dassiesfontijn, een winkel met van alles en nog wat, waar je ook kunt eten en drinken, met uitzicht op Hottentots Hollandgebergte. De foto met tekst op het houten bord spreekt voor zich. Verderop langs de N2, we zitten dan in het district Tuinroute, zie je velden met fijnbos met vooral *Aloe ferox*,

ook de Cape aloë of bittere aloë genoemd. Deze gedijen goed in dit droge gebied. In Albertinia dat bekend staat als 'Home of the Aloë' bezoeken we een bedrijf dat voedingssupplementen en cosmetische producten maakt uit het bittere sap van de *Aloe ferox* bladeren. Bij binnenkomst valt meteen het 9 meter hoge beeld van een *Aloe ferox* op. Het beeld dat 2500 kg weegt lijkt behoorlijk echt op een levend exemplaar.

Trudy

Dassiesfontijn landschap

MET EEN BOEKJE IN EEN HOEKJE

Sommige boeken zijn net iets anders dan andere boeken. Dit begint al voor in het boek. Naast 2 afbeeldingen van planten op een ansichtkaart, een persoonlijke brief waarin om een recensie van het boek gevraagd wordt, is er ook nog een kaart die van Kaapsta tot Richtersveld loopt. Ik heb het boek na mijn Afrika-reis gekocht. Wanneer je dan de plaatsnamen ziet gaat zo'n reis, zelfs nu nog, weer leven en beleef je al die avonturen weer van weleer.

Het voorwoord in het boek is geschreven door Steve Hammer, toch ook niet de eerste de beste. Bij de inleiding gaat hij in op het gebruik van het boek en de gedachte er achter om een dergelijk boek te schrijven. Hij heeft het boek in vijf gedeeltes geschreven. Als eerste de diversiteit van de planten die hier voorkomen, Deel twee is een opsomming van 710 soorten waaronder ook species. Hij komt tot 152 geslachten en dan nog 17 families.

Deel drie gaat over de vindplaatsen van de planten en hier worden de planten uit Namaqualand en de drie regionen in de buur beschreven. Deel vier beschrijft de strategieën van de planten om in deze streken te overleven, En tenslotte deel vijf dat over de vermeerdering gaat met daarbij informatie over de insecten die voor de bestuiving van de planten zorgen.

Zo wordt een verklaring gegeven over het gebruik van de botanische namen en waar deze op gebaseerd zijn. Opvallend in het eerste deel is de hoeveelheid afbeeldingen met in de marge een verklarende tekst over het getoonde.

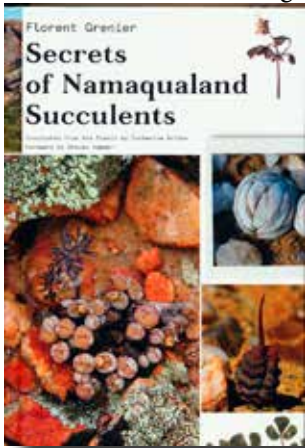
Hoofdstuk twee geeft verklaringen over het verschil tussen soorten, ondersoorten en variëteiten. Ook hier weer legio fot's en weer die verklarende tekst in de marge. Er worden daarna de verschillende geslachten

onder de loep genomen.

Daarna worden de diverse vindplaatsen nader bekeken. Hun eigenaardigheden worden uitgebreid behandeld. Volkomen logisch sluit hier het overleven onder deze barre omstandigheden veel aandacht. Het boek besluit dan met de voortplanting met alle mogelijkheden en onmogelijkheden daarbij. Ook bij deze hoofdstukken weer een bijna onuitputtelijke hoeveelheid afbeeldingen die al die dingen die je leest zeer duidelijk maken.

Een zeer lezenswaardig boek, of moet ik zeggen een boek dat het bekijken van die grote hoeveelheid plaatjes meer dan waard maakt en waarbij ik denk: Ik moet hier toch nog een keer naar terug,

H.V.

Koelen in de rij

Merinosschappen

Aloe ferox standbeeld

Jaarprogramma 2020

9 Januari	Henk Viscaal lezing Argentinië 2019.
13 Februari	Jaarvergadering en vervolg lezing Henk Viscaal.
12 Maart	Lezing Ludwig Bercht.
9 April	Lezing Geert Borgonje.
2/3 Mei	Lenteweekend.
14 Mei	Praktijkavond.
23/30 Mei	Reisje
11 Juni	Tuinbezoek.
9 Juli	Tuinbezoek.
1 Augustus	Vakantie.
10 September	Gert Ubink lezing.
8 Oktober	Ruilavond.
12 November	Verzorgd door eigen leden.
10 December	Praat / Spel ? Fotoavond.

OPEN DAG

ZATERDAG 5 JUNI 2021

Mijnsherenweg 20
1433 AS Kudelstaart

Tel. 0297 326880
Fax. 0297 343089

Inhoud

Plant van de maand	98
Fotogalerij	99
Een dagje Argentinië	100
Puzzel	104
Twee hobby's gemakkelijk te combineren	106
Steengoed	108
Met een boekje in een hoekje	110